Aº. 1828. Nº. 123.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 13 OCTOBER.

TURKYE.

ANDRINOPOLE den 3 September. Onze stad en hare omstreken wemelen van troepen, sedert dat de Groot-Vizier hier zijn hoofdkwartier opgerigt en alle de contingenten der Pachas om zich vereenigd heeft. De gemeenschap met de hoofdstad wordt dus hoe langer hoe moeijelijker voor de bijzondere personen, en er wordt veel voorzigtigheid vereischt om er brieven te doen komen, ofschoon men niets nadeelig voor de Porte te melden heeft. Immers het lot der wapenen is haar gunstig, en, naar hetgeen zij verzekert, zouden de Russen, zoo al niet geheel geslagen, ten minste genoodzaakt zijn, om op den terugtogt te denken, ten einde de levensmiddelen voor het leger te verzekeren. Men gelooft dus, dat men tot eene schikking zoude kunnen geraken, en dat de Porte thans ligter dan te voren het oor zoude leenen om weder vriendschappelijke betrekkingen met Rusland aan te knoopen, bijaldien dat Kabinet naar hare voorwaarden luisterde en zij vooraf de verzekering had, dat de vrede op eene wijze zoude gemaakt worden, die met hare eer bestaanbaar was.

Eene divisie Aziatische ruiterij heeft het kamp verlaten en is den weg naar Karnabat ingeslagen. Morgen zal haar een trein geschut volgen, en men gelooft, dat deze troepen bestemd zijn om de voorhoede van den Groot-Vizier uit te maken, die men zegt, dat naar Varna zal rukken om die vesting te ontzetten.

De prijs der levensmiddelen is hier zeer gestegen. De Pacha heeft verscheidene personen laten gevangen nemen, als overtuigd zijnde van woeker in den graanhandel te hebben gepleegd; men voegt er zelfs bij, dat zij in de gevangenis zijn ter dood gebragt.

KONSTANTINOPOLE den 11 September. De Groot-Vizier, die zijn hoofdkwartier te Andrinopole heeft, schijnt voornemens te wezen eene afleiding naar Varna te maken, waar de Russen hunne voornaamste magt verzameld hebben, om die vesting met alle geweld te bemeesteren. De Kapitan-Pacha, welke dezelve verdedigt, geeft aan de Porte de stelligste verzekering, dat zij zal behouden blijven, en, in gevalle zelfs, dat de groote overmagt van den vijand mogt zegevieren, zal hij de vesting-werken in eenen staat vinden, die hem slechts een zeer gering voordeel zoude opleveren. De Sultan is voornemens een klein eskader te zenden om Varna te hulp te komen; immers hij heeft alle de oorlogschepen, die zich in den Bosphorus bevinden, in ongenschouw genomen en zijn genoegen over de goede orde, welke er op heerscht, te kennen gegeven.

Onder dergelijke omstandigheden als de gunstige legerberigten, die thans dagelijks bekend worden gemaakt, opleveren, is het natuurlijk, dat de Porte meer dan ooit doof blijft voor alle vredes-voorstellen, en dat zij, verre van zich geneigd te toonen, om na te geven, alle de pogingen verijdelt, welke de Internuncius van Oostenrijk aanwendt, om haar tot het tractaat van Londen over te halen. Wat meer is, zij schijnt besloten, om hare oude regten op Griekenland tot het uitterst te verdedigen.

Men zet de vestingwerken van Remis-Tschiftlich met den grootsten ijver voort, en de Grooten Heer zal er weldra zijne legerplaats vestigen. Er verzamelen zich 40,000 man, zoo geregelde als Aziatische troepen. De laatstgemelde zullen de reserve van het leger uitmaken, en onder het persoonlijk bevel van den Grooten Heer staan.

WALLACHYE.

BUCHAREST den 29 Sptember. De tijdingen van de verrigtingen voor Schumla, loopen tot den 15., en van die voor Silistria tot den 19 dezer. Den 9 September hadden de Turken eenen algemeenen aanval op de verschansingen gedaan. De Russen sloegen dezelve dapper af; maar trokken dadelijk daarna over Jenibazar naar Bazardschik terug. Onmiddelijk heeft *Hussein*-Bey met zijn leger, van 70,000 man, het verschanste kamp van Schumla verlaten, om tegen Bazardschik op te trekken, met oogmerk om het geheel te vernielen en het beleg van Varna te doen opbreken.

[Deze vesting zal ongetwijfelt tot het uitterste door den Kapitan-Pacha verdedigd worden; immers hij was het die aan een Frankischen Gezant, welke voor den Pacha van Braila sprak, koudvochtig antwoordde: „ De Sultan erkent zijne verdiensten, maar zijn missag is den val van Braila overleefd te hebben. "]

Het Russisch leger lijdt treffend door het klimaat en het steeds toenemend gebrek aan levensmiddelen. Van Schumla naar Jenibassar was den weg met achtergelevene zieken, doodelijken, en krengen van paarden als bezaaid. Bij den uitval uit Silistria den 15 gedaan, zouden de Turken een groot aantal gevangenen en eenen ontzagchelijken buit gemaakt hebben.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 8 October. Drie punten trekken thans meer bijzonder de aandacht van het publiek tot zich: de blokkade van de Dardanellen door de Russen, de onlusten in Ierland, en de aankomst der jonge Koningin van Portugal binnen deze hoofdstad.

Het Ministerieel avondblad verzekert, dat met het bewerkstelligen der blokkade van de Dardanellen, de medewerking der Britsche vloten en der Britsche zeemagt met de Russische vloten in het tot stand brengen van de bij het tractaat van Londen bepaalde aangelegenheden zal gestaakt worden, zonder dat het tractaat zelve zal ophouden te bestaan; en dat mitsdien Engeland en Frankrijk vereenigd van hunne zijde de voorzieningen van dat tractaat zullen blijven bevorderen; dat beide die Mogendheden Rusland steeds als eene bondgenoot zullen blijven aanmerken, maar de Russische schepen op zichzelven zullen laten.

Dat, wat Frankrijk en de uitrusting naar Morea betrof, daar die uitrusting met volkomen goedkeuring van Engeland ondernomen was, zoude, wanneer zelfs de Porte, onverstandigen raad volgende, aan Frankrijk den oorlog mogt verklaren, ook dan het tractaat van Londen voor Engeland ten aanzien van Frankrijk niets te minder verbindend blijven; immers zoo lang Frankrijk zich bepaalde tot de pogingen om het doel van dat tracaaat te bereiken, en zich hier vereenigde met de Russische scheepsmagt, in het voordeel van Ruslands bijzondere belangen.

De *Courier*, die men eenigermate voor den tolk der ministeriele gevoelens houdt, verklaart zich ter dezer zake op de volgende wijze:

„ Zoo lang Rusland afstand deed van zijne regten, om in de Middellandsche Zee oorlog te voeren, kon deze Mogendheid beschouwd worden als zijnde, ten opzigte van Griekenland en de Middellandsche Zee, bekleed met dezelfde hoedanigheid als hare bondgenooten, Frankrijk en Engeland. Aldaar was Rusland geheel onzijdig, wat het ook elders mogt wezen, en uit dien hoofde konden wij met haar medewerken, ter bereiking van die bedoelingen, welke in het Londensche traktaat vervat waren en eenigkijk door onzijdige partijen vervuld konden worden. Keer de schilderij nu om, verander Ruslands gedrag in de Middellandsche Zee, doe zijnen staat van onzijdigheid ophouden en de regten eener oorlogvoerende partij in de plaats treden, en wat is dan, voor zoo ver de houding van Engeland aangaat, het natuurlijke gevolg van deze verandering van gedrag? Eenvoudig dit: dat wij, nu deze Mogendheid oorlogvoerende partij wordt, niet langer doen kunnen, hetgeen wij konden en deden toen zij zich onzijdig hield. In deze laatste hoedanigheid werkten wij in den geest van het tractaat met haar mede; in hare eerste hoedanigheid kunnen wij het traktaat niet met haar voortzetten. Wij geven haar hiervan kennis en waarschuwing ten tijde, dat wij „ die opheldering begeerden, welke noodig waren tot de volvoering van het traktaat in den geest waarin het was opgesteld." Wij zeiden haar niet, want hiertoe hadden wij geen regt, zoo gij uwe regten als strijdende partij in de Middellandsche Zee niet laat varen, dan zullen wij uwe weigering als eene reden tot oorlog beschouwen! Wij waarschuwden haar bloosrelijk voor de verschillende uitwerkselen, die het gevolg van twee verschillende handelwijzen zijn zouden. Het was eene vraag van medewerking of niet medewerking, doch geenszins van vrede of oorlog.

„ Wij gelooven de zaak klaar en duidelijk opengelegd en getoond te hebben, dat Rusland, hoewel ons door het intrekken zijner zoo ongevergd gegevene belofte, welke den hoogsten lof van opregtheid en grootmoedigheid verdiende, eenigermate verrassende, ons echter niet zoodanige beleediging heeft aangedaan als noodig is om ons den oorlog te doen beginnen.

„ Dit is ons antwoord voor hen, die het vraagstuk ten eenenmale beslissen met te zeggen, dat niet-medewerking en oorlog, woorden van een en dezelfde beteekenis zijn.

„ Het Londensche traktaat is derhalve *niet* ontbonden. Wij hebben opgehouden, of liever wij zullen ophouden, met Rusland mede te werken, zoodra deze Mogendheid eene oorlogvoerende hoedadigheid in de Middellandsche Zee aannëemt. Maar dit is ook alles. Zij blijft onze *bondgenoot*, ofschoon de medewerking onzer vloten ten einde *kan* zijn.

„ Wat Frankrijk betreft; — doch laat ons het publiek vooraf hierop bedacht maken: dat, namelijk, Rusland Turkye den oorlog niet verklaard heeft, omdat de Porte weigerde in de bepalingen van het Londensche traktaat te bewilligen. Rusland heeft den oorlog verklaard eenig en alleen uit eigene beweegredenen.

„ Frankrijk heeft eene uitrusting naar Morea gezonden, en er is eene gissing gewaagd, dat zulks aanleiding zal geven tot eene oorlogsverklaring tegen dat Rijk. Wij weten niet op welke gronden deze gissing berust, maar willen dezelve, tot voortzetting onzer redenering, voor gegrond aannëemen. Het gevolg van zoodanige verklaring, zou het Londensche traktaat, met betrekking tot Frankrijk en dit land, in geenen deele meerder verbreken, dan de oorlogvoerende houding van Rusland zulks zal doen. De uitrusting naar Morea is ondernomen gewórden, met onze volkomen goedkeuring, en tot dueleinden met het traktaat verbonden. Eene oorlogsverklaring van Turkije tegen Frankrijk, zou derhalve niet de minste verandering te weeg brengen in onze betrekkingen met Frankrijk, of eenige verandering veroorzaken in ons besluit van met Frankrijk mede te werken tot het ten uitvoer leggen van het Londensche traktaat. Voorondersteld, dat Turkije zoo onberaden ware van den oorlog te verklaren, zoo zou Frankrijk

(*Het vervolg op de kant van deze Blaêz.*)

den morgen in groot consuur H. M. opgewacht, en kort daarop kwam een Koninglijke bode Hoogstdezelve de begroetingen van Z. M. overbrengen. Reeds vroeger had H. M. eene beraading der aanzienlijkste hier gevestigde Portugeesche Kooplieden ontvangen, die hun door den Markies de Palmella werden voorgesteld. Deze Heer de Gloria heeft hunnen intrek in Cadmus's Hotel genomen, alwaar het bestuurgoed Lalkshin, in den omtrek van Sydney, zal zijn in verscheid gebragt geworden. Zaterdags H. M. zich, na verloop van eene kleine veertien dagen, begeven zal.

— Gisteren zijn de 3 pCts. gedr. gebleven 87 en 1 vierde; 5 pCts. Eng. Russische 93 en 1 half; 5 pCts. Portugeesche 56 en 1 vierde; 5 pCts. Braziliaansche 65; 4 pCts. Buenos Ayres 47 en 1 half.

(*Het vervolg op de volgende blade.*)

— De brieven uit onderscheidene plaatsen van Ierland ontvangen, bevestigen, wat de Iersche onlusten betreft, dat de nieuwe minder ernstige dan gemaakte af-

* Wat de blokkade der Dardanellen betreft, derzelver aard en tot hoe verre zij gaat, is bereids aangetoond. Doch er is aangemerkt, dat Zijner Majesteit Ministers *thans* derzelver *meening* te kennen geven,

FRANKRYK.

TOULON den 1 October. Het Fransch Gouvernement heeft onlangs nog zestig koopvaardijschepen van onderscheidene natien aangenomen, te zamen 20,000 tonnen dragende, om voor de expeditie van Morea te dienen.

Dagelijks vertrekken er Marseillaansche en Genueesche schepen, om voorzieningen en leeftogt naar het Fransche leger over te brengen.

De troepen op de *Akkante* ingescheept, bestaan uit krijgslieden van de reeds vertrokkene korpsen, die wegens verlof of ziekte hadden moeten achterblijven.

Het koopvaardijschip de *Maria*, van Marseille komende, heeft deze reede aangedaan, het gaat naar Alexandrie, en heeft, zegt men, als passagiers, een ingenieur, een drukker met drukpersen en andere kunstenaars voor den dienst van den Pacha van Egypte aan boord; morgen zal het de reis naar zijne bestemming voortzetten, onder begeleiding van het fregat de *Cybele*.

Aan het arsenal is men steeds druk bezig; men haast zich om de vaartuigen, die op stapel liggen, te voltooijen, ten einde onze zeemagt voltalliger te maken en meer geschikt om in de expeditien van Algiers en Morea te voorzien.

PARYS den 6 October. De Kardinaal *de Lotil*, Aarts-Bisschop van Reims, heeft aan zijne Comprovincialen en Metropolitanen den navolgenden brief geschreven:

„ *Monseigneur*,

„ Daar de Koning mij wel heeft gelieven mede te deelen het antwoord van Rome, betrekkelijk de ordonnantien van den 15 Junij; en mij verzocht er u kennis van te geven; heb ik de eer u te berigten, dat Zijne Heiligh., verzekerd van de onbepaalde verknochtheid der Bisschoppen van Frankrijk, aan Zijne Majesteit, mitsgaders van hunne liefde voor den vrede en alle andere wezenlijke belangen van onzen heiligen godsdienst, heeft doen antwoorden, dat de Bisschoppen ten aanzien der ordonnantien vertrouwen moeten op de hooge godsdienstige vroomheid en wijsheid van den Koning en in overeenstemming met den tròon te werk gaan."

— Men leest in den *Moniteur*: „ Wij zijn gemagtigd te melden, dat dezen morgen, toen men de brieven uitzocht om in Parys te worden rondgebragt, een bediende der posterij, door een van de chefs verrast werd op het oogenblik dat hij steelsgewijze een brief in zijne zak stak. Bij oogenblikkelijk bewerkstelligd onderzoek, heeft men nog zeven anderen brieven gevonden, welke hij insgelijks had zoek gemaakt. Men heeft staande voets een Commissaris van Policie doen roepen, en de beschuldigde is door het bestuur der posterij in handen der Justitie gesteld."

— Herzelfde dagblad bevat eene Koninglijke ordonnantie van den 24 September l. l., op de inrigting van het beheer der Justitie in de eilanden Martinique en Guadeloupe en dezelver onderhorigheden. „ De twee kolonien," luidt art. 7, „ zullen geregeerd worden naar het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek op de Burgerlijke regtspleging, het Wetboek van koophandel, het Wetboek op de lijfstraffelijke regtspleging, en het lijfstraffelijk Wetboek, gewijzigd naar, en in overeenstemming gebragt met dezelver benoodigdheden."

— De Geneesheer van het Departement de Seine, *James*, deelt het berigt mede van eene inenting met de koepokstof aan een jongman te Ivreux gedaan, op het oogenblik dat de natuurlijke pokziekte zich begon te openbaren. De natuurlijke pokken kwamen niet te min uit te gelijker tijd met de koepokken. Deze stonden allerfraaist, en de zieke kwam er zonder het minste likteeken af, terwijl een ander jongeling in de nabijheid, die niet gevaccineerd was, door de natuurlijke pokken deerlijk werd gehavend.

— *Den 8 October.* De geëmploijeerde ter posterij aan het kantoor te Parijs aangehouden, is de Graaf *Malarme*, Chef van het bureau van uitdeeling, die, wegens zijne dagelijksche uitgaven sedert eenen gerulmen tijd werd verdacht en in het oog gehouden. Hij is door een eenvoudig beambte ter posterij betrapt; naar de gevangenis gevoerd, en staat van daag zijn eerste verhoor te onderdaan.

— *Den 9 October.* De Heer *Malarme* die gisteren voor het eerst is verhoord, was in 1803 in bediening getreden als uitzoeker van brieven, op eene bezoldiging van 900 franken, in 1810 was dezelve langzamerhand tot 1800 franken gestegen, in 1815 werd hij met een ámortgeld van 3,400 franken tot chef van het bureau aangesteld.

De Directeur-Generaal *Faulchier*, onder wiens bewaring de ontvreemde brieven gebleven waren, heeft op grond zijner instructien vermeend gehad, dezelve aan den Prokureur des Konings en den Rigter ter instructie niet te kunnen afgeven, dan als gedwongen (door bedreiging met de wettige magt). De personen aan welke de brieven gerigt waren zijn vervolgens opontboden om ze open te breken, en de ontvreemde voorwerpen te erkennen. Ook de lieden, die vroeger over vermiste brieven hebben geklaagd, zijn tot het afleggen van getuigenis opgeroepen: alles doet zien, dat het proces langdurig en omslagtig zal zijn. De beschuldigde zoude in zijn verhoor hebben erkend, dat het oogmerk van zijn steelsgewijs verbergen der brieven, was geweest om de effecten, welke zij mogten bevatten, tot zijn voordeel aan te wenden, en dat hij ten dien einde de brieven in zijn zak had gestoken.

— Onderscheidene dagbladen hebben, naar het *Journal du Havre*, eenige wemig naauwkeurige berigten medegedeeld over eenen jongen Neger-Prins, in die haven aangekomen; het *Journal des Debats* geeft, onder deze dagteekening, de omstandigheden dus verbeterd op:

„ Een jonge Zwarte, zoon van het opperhoofd der horde Warée, welke de westkust van Afrika bewoont, behoorde tot een zeker getal zwarten, op een slavenhandelaar ingescheept, die door de Fransche statie op de kusten van Afrika genomen werd. Het Gouvernement goedig geoordeeld hebbende, dien jongen Zwarten aan de zijnen terug te geven, is hij van Cajenne naar Guadeloupe gevoerd en van daar naar Havre overgekomen. Er zijn bevelen gegeven om hem met de eerste gelegenheid naar Senegal over te brengen."

— De Hertog *van Rauzan*, die onder het bestuur van den gewezen Prins Regent Don *Miguel*, Gezant van Frankrijk bij het Hof van Portugal was, is eergisteren van hier naar Lissabon vertrokken. Personen, die meenen wel onderrigt te zijn, beweren, dat hij met eene buitengewone zending bij dien Vorst zoude belast wezen, ten einde hem over te halen om de oneenigheden, welke dat land verscheuren, door het huwelijk met zijne nicht te eindigen. Men weet dat de Graaf van *Ofalia*, gevolmagtigd Minister van Spanje, te Londen over hetzelfde onderwerp in onderhandeling is.

[De *Gazette de France* van den 9 dezer verklaart dit gerucht als geheel verdicht.]

— De Markies *de Rezende*, buitengewoon Gezant van Portugal te Weenen, die zich naar Genua begeven had om er de aankomst der jonge Koningin Donna *Maria* af te wachten, is eergisteren door deze hoofdstad gekomen, zich in allerijl naar Londen begevende, zoo het schijnt op eene uitnoodiging van den Markies *de Palmella*, hem door een koerier overgebragt.

— Men schrijft uit Rouen, den 6 October, dat onze landgenoot de Heer: *Brunel*, architect en bestuurder van den doortogt onder de Theems te Londen, zich op dit oogenblik in die Stad bevindt.

— Men leest in een dagblad, dat, volgens een brief uit Jassij, Keizer *Nikolaas* aan den Generaal *Roth* het bevel over de belegering van Silistria, waaruit de Turken sedert eenigen tijd voor de Russen hoogst nadeelige uitvallen deden, ontnomen had.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 9 October. Z. M. de Koning vertrekt aanstaanden Maandag naar Brussel. Den 15den moeten de Ministerien aldaar zijn overgebragt.

— De Majoor der Ingenieurs *J. de Pasteur*, door het Hoog Militair Geregtshof veroordeeld zijnde tot eerlooze cassatie en de voortdurende detentie van een jaar, heeft Z. M., op het adres van den gecondemneerden, ter voorziening, de eerloosheid geremitteerd en bepaald, dat de detentie zoude ingaan van het oogenblik dat het vonnis geslagen is.

MENGELINGEN.

KROPGEZWELLEN

DOOR EN HOE *die door de Koningen van Frankrijk en Engeland genezen worden.*

(Vervolg en slot van het laatste Mengelwerk.)

Filips van Valois is een der Vorsten geweest die zich bijzonder door het uitoefenen van dit genezend vermogen onderscheiden heeft, men vindt aangeteekend dat hij meer dan veertien honderd lijders geholpen heeft.

Het schijnt dat deze gaaf geen privilegie geweest is van de soort die men plaatselijke privilegien noemt, maar dat dezelve zoodanig onafscheidelijk was van de persoon, dat dezelve hem overal waar hij zich bevond, vergezelde. Ten minste men leest, dat *Karel de VIII.* buiten de grenzen van zijn Koningrijk de genezing der kropgezwellen heeft uitgeoefend, en wel in Italie, alwaar hij een aantal lijders gelukkig moet genezen hebben, en *François I.* heeft zelfs gedurende zijne gevangenschap te Madrid de luisterrijkste proeven van zijn talent gegeven, alwaar hij genezingen bewerkstelligde die hoogst luisterrijk waren.

Een Duitsch geleerde heeft beweerd, dat dit ongemeen vermogen opgehouden heeft bij de afstammelingen van Koning *Hendrik II.*, en dat na dezen Koning geen der Fransche Monarchen de kropgezwellen heeft kunnen genezen. Maar de Raadsheer *de Lancre* heeft tegen dien Duitscher de pen opgevat en betoogd, dat het alleen naijver en volkshaat was die hem dezes laster had doen schrijven, en heeft in zijn werk *sur Sortiléges, Prestiges, Miracles et Enchantémens* niets verzuimd om te bewijzen dat deze gaaf een eeuwigdurend familiegoed is, hetwelk ieder Vorst uit het Huis van *Bourbon* die den Franschen troon beklimt, op zijne opvolgers overbrengt. Deze Raadsheer verzekert dat *Karel IX.*, dezelfde die zich in den *St. Bartholomeus*nacht op de Parijssche bloedbruiloft zoo *gedistingueerd* heeft, te Bordeaux een ontelbare menigte menschen die aan klierziektens laboreerden, alleen door hen met zijn vinger aan te raken, genezen heeft; dat zijn opvolger *Hendrik III.*, die, volgens de betuiging van de Canseiller *de Lancre*, een der vroomste Koningen van Frankrijk was, dit zelfde vermogen met den besten uitslag in de geheele uitgestrektheid zijner Staten heeft oefende, en dat *Hendrik IV.* zoo naijverig op dit privilegie was, dat hij ernstig in toorn ontstak, wanneer anderen die gaaf wilden uitoefenen even als hij, dewijl hij beweerde, dat hem zulks alleen uitsluitend toekwam.

Eenige Schrijvers hebben beweerd dat, indien de Koningen van Frankrijk de kropgezwellen genezen hebben, deze kracht niet uit henzelven ontsproot, maar door den heiligen *Marculphus* (*Saint Marcoul*) aan hem geleend werd, en dit is zeker, dat, nog heden in verscheiden provincien van Frankrijk, de bezoeken met krop- en kliergezwellen nimmer verzuimen *Saint Marcoul* om hulp in te roepen. Maar de Raadsheer *de Lancre* is het weder antwoord op deze bedenking niet schuldig gebleven, en betoogt, dat *Saint Marcoul* geregt althans heeft om zich eene eer toe te eigenen welke hij geene aanspraak heeft, dat alles wat hij ook gepresteerd heeft, zich bepaalde tot het genezen eener ouds lelijke vrouw, en een bedelaar *Robert* genaamd, dat zoo het al niet te ontkennen is dat eenige der Koningen van Frankrijk eene bedevaartreis naar *Saint Marcoul* gedaan hebben, dit uit enkele onverpligte

(Het vervolg op den kant van deze blaz.)

---

votie is, en zonder dat daaruit eenigerlei consequentien mogen afgeleid worden; en dit is zoo waar, dat ook die Koningen, van welken het zeker is, dat zij nimmer in bedevaart naar *Saint Marcoul* geweest zijn, daarom niet te min met het beste succes de kwaal genaamd de Kroppen hebben genezen.

Men weet dat de Koningen van Engeland voorheen dezelfde gaaf als die van Frankrijk (timmers geven zij zich nog niet veel jaren geleden, den titel van *Koning van Engeland en Frankrijk*), het is dus geen wonder, dat de Koningen van Engeland ook aanspraak gemaakt hebben op de gaaf om door aanraking kropgezwellen te genezen. *Jacob I.* maakte den Markies *de Tiaisnel* aan, die als Fransch Afgezant aan zijn hof, en met dit ongemak bezocht was, en *Jacobus II.* (naar deze was in den schoot der Kerk terug gekeerd)

Wie zoude na zulk eene aankondiging, eenigen twijfel durven koesteren omtrent het vermogen van Koning *Eduard III?* Zijne opvolgers volgden met roem het voorvoor van dien luisterrijken voorganger; en toen de Kerkhervorming de banden die de Engelsche Koningen met den Pauselijken Stoel tot hiertoe verenigd gehouden hadden, verscheurd, en die Koningen in den ban gedaan werden, gingen zij daarom niet te min voort met persoonen die met kropgezwellen behept waren, te genezen. Men vindt zelfs aangeteekend, dat Koningin *Elizabeth* zoo gelukkig was eenen Katholijken lijder te genezen. *Jacob I.* maakte den Markies *de Tiaisnel* aan, die als Fransch Afgezant aan zijn hof, en met dit ongemak bezocht was, en *Jacobus II.* (naar deze was in den schoot der Kerk terug gekeerd)

Godgeleerde *Brandwardin* ontrolden een Jubeltijk tafereel van de verwonderenswaardige genezingen die door den Koning *Eduard III.* bewerkstelligd zijn.

„ Gij die deze wonderen ontkent, zegt *Brandwardin*, „ komt hiings naar Engeland, brengt de menschen die met klier- en kropgezwellen behept zijn, en aan wier genezing gewanhoopt wordt, er is geene kwaal zoo erg, zoo afzigtelijk, zoo ingeworteld, zoo verouderd of de Koning zal u, na dat hij het reeken van het kruis gemaakt heeft, door eene enkele aanraking met zijnen vinger, in minder dan een oogwenk genezen. Deze mirakelen zijn slechts een speelwerk voor hem; hij doet en herhaalt dezelve zoo dikwijls en waar men wil, in Engeland, in Frankrijk, op Frankrijk wezenlijk lijders hersteld hebben, zulke met kropgezwellen behept, waren, maar hij erkent dat zij veel eer uit, toen bij als vingerling uit zijn rijk, te St. Germain, verblijf hield.

Sommige Schrijvers hebben evenwel gemeend te mogen twijfelen, of Frankrijks en Engelands Koningen dat tooverachtig vermogen bezeten hebben, hetwelk hun door het algemeen volksgeloof toegeschreven wordt. Een Nederd. Arts uit de XVIde eeuw, die bekend is onder den naam van *Petrus de Cretenaris*, verzekert, dat hij vele lijders heeft willen aanraken, maar dat hij nimmer eenen eenigen heeft zien genezen. De Duitsche *Cyprus* beweert indedaad, dat de Koningen van Frankrijk wezenlijk lijders hersteld hebben, zulke met

(Het vervolg op de volgende blaz.)

het altijd zeker waren van hunne zaak; dat niet eenigen zijner zieken verpligt waren om meer dan eens terug te komen, en dat sommigen derzelver ten laatste in eenen reddeloozen toestand van ongeneeslijkheid verbleven. De Heelmeester *Bekett*, lid der Koninklijke Akademie van Londen, verzekert, dat noch *Eduard*, bijgenaamd *de Biechter*, noch *Eduard III*, noch een van zijne opvolgers, immer ofte ooit iemand van zijne kwaal genezen hebben; dat in den tijd zelfs toen die geneeswijze der kropgezwellen de driftigste aanhangers en het volstrekste vertrouwen vond, Spaansche Schrijvers openlijk verklaard hebben, dat indien al eenige hunner Landgenooten genezen in hun vaderland wedergekeerd waren, deze uitkomst aan hun verblijf in Frankrijk, aan de gezonde lucht, aan den invloed van het klimaat, aan de zorgen van hunne Artzen, veel meer dan aan het wonderdadig aanrakings-vermogen der Fransche Koningen, moest toegeschreven worden.

Men weet behalven dat, dat de meesten dergenen die kwamen, om zich te laten aanraken; lieden waren uit de hefe des volks, bedelaars, aan dewelken men niet maliet geven uit te deelen, en wier belang het medebragt, dat zij hun wonderdadig vermogen des Konings hemelhoog verhieven, ten einde op die manier te ruimer genot van zijne müldadigheid te hebben.

Er is nog eene omstandigheid, welke deze soort van uitsluitend Koninklijk prerogatief eenigzins in diskrediet brengt, nämelijk, dat zij niet de eenige menschen waren aan welken men het regt toekende om klier- en kropgezwellen te genezen. Men schreef deze wonderkracht ook aan jonge maagden toe, mits dat zij 's morgens vroeg, voor en aleer zij eenige spijs of drank genuttigd hadden, geheel naakt, deze woorden uitspraken: *Negat Apollo, pestem posse recrudescere, quem nuda virgo restringat.* Men meende ook dat de zevende zoon in elke familie, geboren uit een wettig huwelijk en zonder dat er dochters uit dienzelfden echt tusschen beiden geboren waren, het vermogen had, om die kwaal te genezen. Een geleerd geestelijke, *Thiers* genaamd, verhaalt, dat hij drie personen gekend had, van welken twee nooit iemand hadden kunnen genezen, en de derde hem openhartig bekend had, dat hij zich door behendigheid eenen naam had weten te maken, maar dat hij geene meerdere ervarenheid bezat dan een ander.

De oudste zonen uit het geslacht der Graven *van Chäteau-Roux* maakten ook aanspraak op het voorregt om kropgezwellen, door aanraking, te kunnen genezen, en de reden, die zij daar van geven, was, dat zij in hunne landerijen en bezittingen, eene fontein hadden, bij welke zich een tijd lang de gewijde overblijfsels bevonden van de drie Koningen, Wijzen uit het Oosten. De rede en de meer toenemende verlichting, deze bijgeloovigheden in derzelver waar daglicht gesteld hebbende, moesten ook onvermijdelijk derzelver vernietiging ten gevolge hebben.

Indien de Koningen van Frankrijk wezenlijk en waarlijk het wonderdadig vermogen gehad hadden om de kropgezwellen door de aanraking derzelve met hunnen vinger te genezen, dan is het geenszins vermoedelijk, dat zij van een zoo schoon privilegie zouden afstand gedaan hebben. Eene enkele *tournée* in hunne Staten, b. v. in de nabij de Pijreneën gelegen streken, zoude die gewesten van kropgezwel-lijders gezuiverd hebben; en de plaag van klier- en kropgezwellen, zoude even als de melaatschheid en andere dergelijke kwalen geheel verdweenen zijn. De gewoonte om kropgezwellen aan te raken, bij het plegtig kroningsfeest te Reims, was eene bloote plegtigheid geworden, aan welke niemand meer eenig gewigt hechten wilde.

STOOM-WAGENS.

De aanwending van stoom tot het vervoer van reizigers te land, heeft al sedert eenen geruimen tijd de aandacht van het publiek in Groot-Brittannie tot zich getrokken. Laatstelijk, zijn er hieromtrent proeven genomen, waarvan de uitslag bij vele menschen de overtuiging gevestigd heeft, dat dit middel binnen korten tijd in geheel Groot-Brittannie algemeen zal worden ingevoerd. Het is vermoedelijk om de geestdrift, door deze nieuwe uitvinding veroorzaakt, te inartigen, dat een Engelsch dagblad het volgende historietje heeft bekend gemaakt onder den titel van *Reis van een Cokney*; dat is wat men te Parys *un Badaud* noemt, een mensch die niets buiten de hoofdstad kent; *door middel van een stoom-rijtuig.*

„ Aangespoord door de vurige begeerte om eene „ ontdekkings-reis te doen door middel van een stoom-„ rijtuig, begaf ik mij vroeg 's morgens aan het Bureau „ dezer onderneming, ten einde mij te overtuigen of „ wezenlijk deze manier van reizen de voorkeur ver-„ diende in *zekerheid of veiligheid* en *in spoed* boven „ alle andere manieren van reizen, die men tot hiertoe „ beproefd heeft gehad; eene voorzorg welke ik nim-„ mer ofte noort verachtzame, voor en aleer mij „ op eenig rijtuig of vaartuig van nieuwe uitvinding „ te begeven.

„ Dadelijk en in denzelfden oogenblik toen ik binnen „ trad op de groote plaats, zag ik dat men zich on-„ledig hield met de zorg om het vuur te ontsteken „ en den ketel te vullen, hetwelk mij juist de „ wenschte gelegenheid gaf om dit bewonderenswaar-„ dig mechanismus op mijn gemak te kunnen gadeslaan. „ Maar of ik mijne oogen al openspalkte, *ik zag niets* „ *dan vuur* en raderen, welke de een' in de andere „ grepen. Nimmer nog had zich een zoo inge-„ wikkeld zamenstel aan mijne oogen vertoond. Het „ resultaat van dit onderzoek bleef met dat al onrust-„ wekkend; want het kwam mij voor dat een van „ die tallooze raderen ligtelijk in den war zou kunnen „ geraken, hetwelk een ongeval van zoodanigen aard „ zoude zijn, dat de onaangename gevolgen daarvan „ onberekenbaar zouden wezen.

„ Oogenblikkelijk vertoonde zich aan mijnen geest „ het schrikwekkend denkbeeld, een denkbeeld dat „ alles behalve geschikt was, om de lachspieren op te „ wekken, dat ik, wanneer *mij* zulk een ongeluk mogt „ bejegenen, weldra de stof zoude opleveren voor „ een van die belangwekkende artikelen, die men zoo „ vaak in de publieke papieren ziet verschijnen, on-„ der de *Rubriek*, welke de nieuwsgierigheid zoo zeer „ gaande maakt, van *treurig voorval*, of *bitter ongeluk*, „ waarbij dan altijd de onvermijdelijke vermelding ge-„ voegd wordt van gebroken ribben, of ontwrichte „ ledematen.

„ Behalve dat had het uitwendige van dezen reis-„ wagen iets van een lijkkoets, zoodat het geheel wel „ zoo wat naar eene lijkstatie geleek. Die wagen was „ zwart geschilderd, met een witte streep op de welke „ de naam der plaats te lezen stond, werwaarts deze „ Reiswagen of Diligence bestemd was, en toen ik „ daarenboven nog het duivelsche geluid hoorde van „ het ziedend water, hetwelk onophoudelijk in den „ ketel raasde, terwijl dat de damp door de pijpen „ naar buiten drong met een geschuifel, hetwelk wel „ iets had van het gepiep eens aamborstigen, zocht ik „ aanstonds den weg weder van de deur, alwaar ik „ echter mijne reisgenooten ontmoette. Deze allen had „ het voorkomen van zoo vrolijk en opgeruimd te zijn, „ dat ik indedaad schaamrood werd, en ik het besluit „ nam om mij te verzoenen met *de nieuwe uitvinding*. „ Ik vervoegde mij derhalve bij den Conducteur, en „ met eene schijnbare kalmte, bad ik hem om mij wel „ te willen laten zien, wat hij *de veiligheidsklep* (*la soupape de sureté*) noemde. Dezer guit ontging niets „ van mijne schroomvalligheid, en met eenen vervaar-„ lijken glimlach, wees hij mij eene opening waarvan „ mij de wijdte een weinig gerust stelde, hoezeer het „ mij moeijelijk voorkwam, dat iemand van ons allen „ door dezelve zoude kunnen ontsnappen in geval van „ werkelijk gevaar. Niettemin vast besloten hebbende „ om alles te braveren, nam ik in die *reismachine*, of „ hoe men het ding noemen wil, mijne plaats, alwaar „ ik evenwel ook al spoedig eene vergelijking begon „ te maken tusschen deze, en de gewone Diligences, die „ gansch niet ten voordeele dezer nieuwe uitvinding „ aflien. In plaats van een koetsier met een witten „ overrok aan, die de teugels met den bevallige zwier „ en behendigheid in handen hield, hadden wij een „ wonderbaarlijken snaak zoo zwart van kleur als ebben-„ hout, wiens olielucht tot op een uur afstands kon „ geroken worden, en deze kwant hield het stuur in „ handen. De Conducteur (*Schrimmeister*, zeggen de „ Duitschers), die anders op het hoorn blaast, was „ vervangen door een even ollekleurigen knaap als de „ eerste (*par nobile fratrum*) gewapend met een vuur-„ pook, een schop en een paar tangen. Eindelijk „ wat wij hoorden, was niet het gehinnik van edele „ rossen, die van ongeduld trapvelen en met hunne „ hoeven den grond doen weerkaatsen, maar het klag-„ lijk gekerm van een ketel, waarin het water begint „ te kooken. Doch, om kort te gaan, wij vertrokken, en „ nieuwe gewaarwordingen kwamen mijn gemoed bespring-„ gen. Ond r onze voeten waren de raderen, die, bij „ iederen stap dien wij voorwaarts gingen een krijschend „ en schreeuwend geluid lieten hooren; achter mij was „ het fornuis, waarin een der werklieden onophoudelijk „ het vuur aanstookte; voor mij, was de besturder „ van den disselboom, die een misbaar maakte als een „ levendige duivel; boven mij, de schoorsteen, met-„ den grooten pijp uit welken onophoudelijk de over-„ tollige damp opsteeg.

„ De Reiswagen scheen mij onvergelijkelijk nuttig „ en geschikt toe, om Rheumatismus te genezen; want „ dezelve verteenigt al de voordeelen van die soort „ van bad, welke men *douches* noemt, met die van „ het dampbad en de minerale wateren. Ik geloof ook „ dat de groote rookers zich daarin overheerlijk naast „ hunnen zin moeten bevinden. Na dus eenigen tijd „ op eene zeer musikale wijze voortgegaan te zijn, „ hielden wij stil: en in de plaats van vier mooije „ paarden, tierig en dartel, wel gerosd en met blin-„ kend tuig, geleid door moedige postrijders, zagen „ wij vier kolendragers te voorschijn komen, die elk „ een grooten zak steenkolen droeg, dien hij in de „ daartoe bestemde plaats uitstortte: na welke bijzon-„ dere manier van pleisteren, wij onzen togt verder „ voortzetteden. Den geheelen weg lang zagen wij „ de voorbijgangers, zich het aangezigt bedekken met „ hunne zakdoeken, om niet blind te worden, van „ het roet en den rook, hetwelk ons rijtuig in menigte „ afwierp, en de bleeksters, zoo vêrre zij ons maar „ konden zien aankomen, hadden niets spoediger te „ doen, dan hun linnen op te pakken en in veiligheid „ te brengen. Wanneer het ons gebeurde, dat wij „ *Diligences* ontmoetten, dan vereerden derzelver *Con-*„ *ducteurs* ons niet met de gewoonlijke begroeting van „ het klappen met de zweep, vergezeld van een vriet-„ delijk lagchen, ten teeken dat men elkander herkende: „ maar integendeel hielden zij zich zoo ver als moge-„ lijk van onzen voorbijgang verwijderd, daar men „ ons blijkbaar als onheilspellende vogels schuwde. „ Ik kon mij verbeelden in het bootje van *Katon* „ te zijn.

„ Wij gingen echter voorwaarts, wervelwinden brie-„ kende, die het veld benadeelden en het groene loof „ der boomen rookerig maakten, toen plotselijk een „ vreesselijk gekraak zich hooren deed. *Holla*, riep „ de bestuurder van den disselboom tegen zijnen me-„ demakker! Ik keek om, en zag met eene ligte „ begrijpen schrik, dat de roerpin, waarmede het „ geheele werk in bestuur gehouden wordt, gebroken „ was. Dadelijk holde de wagen voort, in zijne mo-„ melooze vaart, dwars door een haag, eene gracht, „ en openstaande schuur, een gesloten slagboom, voorts „ een persbak, die vol water was, niet diep genoeg „ om het vuur te blusschen: waarop een der passa-„ giers de oordeelkundige aanmerking maakte, dat „ Engeland een eiland zijnde, wij zeer ligtelijk zouden

(*Het vervolg op den kant van deze bladz.*)

Wobleter wil del schrijver, (die, zoo als het ons voorkomt, wel een wenigje ten voordeele der Turken ingenomen is,) dat wij zoo veel reden niet hebben, als men algemeen schijnt te vermeenen, om het geloof der Turken zoo zeer en buitensporig uit te kritiken, als men dagelijks hoort; veel min om alle menschen in Turkije, zonder onderscheid van bevalligheden of hoedanigheden, onder het getal der redeloose wezens te plaatsen; want hij beklijdt openhartig, dat hij de Turken op verre na zoo zeer *dezelfden*, dat hij *gelijken* aan hen zoude willen noemen, als wij bezigen hier het briefschrijvers eigen woord) noch ook hunnen Godsdienst zoo erg zoo bevonden heeft, als wel doorgaans voorgegeven wordt; als of dezelve niet eens waardig zou zijn om wederlegd te worden. Hij staat toe, zoo men de leer der Mahomedanen zou willen aanzien met de oogen des geloofs en der Godsdienstige verlichting van het Christendom, dat er stoffe genoeg is om de blindheid en dwaasheid van hen te beklagen; maar dit geloof, deze gemeende verlichting zijn bijzondere gaven Gods, die aan aller niet geschonken zijn. De Turken meenen dus in hunnen Godsdienst, zeden en gewoonten, uit een geheel ander oogpunt beschouwd worden, dan Godsdienst vooral, moet als een menschelijk verdichtsel, een regeerkundig zaakstel en voorgever aangemerkt worden, bij welke onderzoek wij geene andere hulpmiddelen moeten bezigen, dan die welke onze redenen wereldsche wijsheid ons aan de hand geven. Ook wil hij, dat men de Arabische volken, die in *Mahomeds* tijd bestonden, zich voorstelle, zoo als zij in onze Mengelingen opgenomen.

Iets over den GODSDIENST, DE ZEDEN EN GEWOONTEN DER TURKEN.

Imeen, die dat alle menschen hunne oogen op Turkijen, op de Turken derzelver Godsdienst, Zeden en Gewoonten gevestigd houden, kan het niet ongepast voorkomen, wanneer wij eenige bijzonderheden tot deze onderwerpen betrekkelijk, die ons door briefwisseling uit Smirna en Konstantinopole gunstiglijk medegedeeld zijn, in onze Mengelingen opnemen.

(*Het vervolg op de volgende bladz.*)

als de geschiedenis hen aan ons kenbaar maakt, ligtgeloovig, eenvoudig, nedergezonken in diepe onwetendheid, verdeeld in veelerlei gezindheden van Godsdienst, zonder die te kennen, liefhebbers van nieuwigheden, en van de dingen in het algemeen, zich geene andere dan grove en stoffelijke denkbeelden vormende; eindelijk dat men *Mahomed* onder dat volk zich verbeelde als een eerzuchtig of liever heerschzuchtig mensch, en (gelijk het met alle bedriegers is gelegen) zonder eenig geweten, wiens oogwit was, zich te bedienen van de kwade gesteltenis des gemoeds van dat volk; dat hij voor hem zag, om voor wat groots in de wereld, en voor een Goddelijk Profeet aangezien te worden. Het is daarom, meent altijd onze briefschrijver, ligtelijk te bevatten, dat zoodanig eene leer, als die van *Mahomet*, bijzonder geschikt was, om een grof, bot, zinnelijk en ligtgeloovig volk te misleiden; want daar staken geene verborgenheden in, maar zij is eenvoudig en gemeenzaam, en alle zaken doen er zich in op zeer tastelijke en gevoelige denkbeelden, voor de uiterlijke zinnen bijzonder bekoorlijk, en niets behelzende, wat het menschelijk verstand te boven gaat.

Mahomed had alle de zaken wel voorzien, eer hij de lapkunst van zijnen zamengeflansten Godsdienst opendeed, en had alvorens met de zaamgezworenen zijner bedriegerij deswege goed overleg gemaakt, op de volgende drie voorname grondregels.

De *eerste*, om alle Godsdiensten, toen ten tijde in zwang gaande, zoo veel als doenlijk was, met elkander overeen te brengen.

De *tweede*, om zich, door op het zinnelijk gevoel te werken, in de gemoederen van den gemeenen man allengs meer en meer in te dringen. De *derde*, om zichzelven, ten voordeele der menschelijke rede, daarin te vestigen. De uitwerking van den eersten grondregel is geweest, dat hij geenen der destijds bestaande Godsdiensten aannam, om die als een nieuw Profeet te herstellen (hetwelk hij met eene goede uitkomst begreep te kunnen doen); maar dat hij veeleer eenen nieuwen Godsdienst zamengesmeed heeft; om zoo veel te ligter te verleiden al de genen, die van jeder gezindheid belijdenis deden. De tweede grondregel leerde hem de veelheid van vrouwen (polijgamie) in *dit* leven toe te laten, en in de andere wereld vleeschelijke wellusten te belooven. De derde bewoog hem, niets voor te stellen, 't welk onmogelijk scheen; ten dien einde daar af latende de onuitsprekelijke verborgenheden des Christelijken geloofs, op dat zijn Godsdienst dus mogt worden een voor de zinnelijke behoeften van een nog onwerend volk berekende Godsdienst. Men zou hier tegen wel wat kunnen inbrengen, waaraan de Schrijver misschien, toen hij dit ten papiere bragt, niet gedacht heeft; maar wij willen den draad zijner redenering vast houden, en het voorgaande met dit weinige wat er betrekkelijk dit onderwerp navolgt, voor zijne rekening laten afloopen.

„ Deze," dus gaat dan de briefschrijver voort, „ zijn „ de gronden waarop *Mahomed* het gebouw zijner ketterij „ gesticht heeft, dezelve waarop zij negenoeg twaalf „ eeuwen is bestendig gebleven. Wat zegge ik, be„ bestendig gebleven? waarop zij is doorgedrongen, „ en gansch diepe wortelen door geheel Azie en Afrika „ heeft geschoten, zoodat, gelijk reeds een Fransch „ schrijver op het einde der XVIIde eeuw gezegd „ heeft, wanneer ooit eenig Christen Vorst, zoo veel „ magt kreeg, om deze ketterij te kunnen of willen „ uitroeijen, bij geen minder getal *martelaars* dan „ *Mahomedanen* zoude ontmoeten. Blijk hiervan is, „ dat zoo weinig Turken het Christendom omhelzen; „ daar men integendeel ziet, dat jaarlijks duizenden van „ laf hartige Christenen de banner van hunnen Zalig„ maker verlaten, en hier opgestoken veldteeken van „ *Mahomed* navolgen. Hoe was zulks mogelijk, wanneer de Godsdienst der Turken anders, zoo zot en „ belagchelijk was, als men voorgeeft die te zijn."

De Godsdienst van *Mahomed*, heeft twee hoofdafdeelingen, leder van groot belang; het *geloof* namelijk, en de *oefening van den Godsdienst*.

Het geloof der Turken wordt nog tot twee hoofdpunten gebragt, en de oefening tot twee andere. De regels van hun geloof behelzen vooreerst eene geheele onderwerping aan de leer en de Godvruchtige gewoonten van hunne kerk; ten tweede eene gelijke onderwerping om de heilige geschiedverhalen voor waarachtig aan te nemen, zoodanig als die in hunne Heilige Boeken beschreven zijn. De twee hoofdstukken van hunne oefening behelzen. I. De pligten die de menschen aan God schuldig zijn. II. De pligten die zij aan hunne evennaasten moeten bewijzen.

(*Het vervolg en slot in het eerstkomend Mengelwerk.*)

BROODZETTING

Voor de Stad *Leyden*,

Ingaande Maandag, den 13 October 1828.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel onder* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijke besluiten, van den 25 Januarij 1826, (*Staatsblad* N°. 5) en van den 20 April 1828 N°. 2, (*Provinciaal blad* N°. 45.)

Het *Roggebrood* van een pond vier oncen, *Nederlandsch gewigt*, van zuivere Rogge gebakken, op	15	cents.
Het *Tarwebrood*, *beste soort*, van zeven oncen, op	21	—
Het *Franschbrood* van zes oncen vijf lood, op	21	—
Het *Huisbakkenbrood* van zeven oncen, op	20	—
Het *minste soort* of zoogenaamde krop uit de zak, op	16	—

Alles gebakken overeenkomstig art. 9 en het gealtereerde 10de art. van het Reglement op de Broodbakkerij, in dato 3 Mei 1819.

Leyden den 9 October 1828.

Burgemeester en Weethouders der Stad Leyden,

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUI.

* * * De Ondergeteekenden, door Zijne Majesteit, onzen geëerbiedigden Koning, belast zijnde met het Industrie-onderwijs alhier ter stede, hebben de eer aan de Ingezetenen van dezelve te berigten, dat de lessen in het Industrie-kollegie, te geven des Dingsdags en Donderdags van elke week, des Dingsdags door den tweeden Ondergeteekenden in de Scheikunde toegepast op de Fabrijken en nuttige Kunsten, en des Donderdags door den eersten Ondergeteekenden over de toegepaste Natuur- en Werktuigkunde, eenen aanvang zullen nemen op Donderdag den 23 October eerstkomende.

De Ondergeteekende vertrouwen, dat de belanghebbende deze lessen, even zoo als in de afgeloopene winter-saisoenen, met hunne tegenwoordigheid zullen vereeren; zij vertrouwen zulks met des te meer grond, daar, door de welwillende medewerking van de Edel-Achtbare Regering dezer Stad, tot het geven van dit onderwijs geheel nieuwe en tot het oogmerk van hetzelve geschikte lokalen zijn daargesteld.

Leyden den 11 October 1828.

JACOB DE GELDER.
A. H. VAN DER BOON MESCH.

* * * De Ondergeteekende heeft de eer, bij dezen, aan de Ingezetenen dezer Stad te berigten, dat de Industrieschool, des Maandags, Woensdags en Vrijdags van elke week te houden, op nieuw zal worden geopend, op Maandag den 27 October eerstkomende. Ouders of Voogden, genegen zijnde voor hunne Zoonen of Pupillen in te teekenen, worden bij deze verzocht, ten huize van den Ondergeteekenden, des morgens van 9 tot 12 uren, op eene daartoe in gereedheid liggende lijst te komen teekenen.

JACOB DE GELDER.

* * * *Directeuren van het Fonds ter instandhouding van het Weeshuis der Stad* VLAARDINGEN opgerigt, adverteeren aan de Houders van Obligatien en Instervende Lijfrenten, ten laste van hetzelve Fonds, dat conform de Condiuen der Negotiatie, het jaar interest, verschenen 1e October 1828, zal kunnen worden ontvangen ten Kantore van de Heeren JOHs. ECK EN ZOON, te Rotterdam, of bij den Rentmeester van gemeld Weeshuis J. VAN WYK te Vlaardingen, en dat zal worden betaald als volgt, te weten:

Van de Instervende Lijfrenten *f*o. 98 per portie 1e klasse.
— — — — — — 1. 35 — — — 2e —
— — — — — — 1. 71 — — — 3e —
— — — — — — 2. 23 — — — 4e —
— — — — — — 6. 53 — — — 5e —
en van de Obligatien . . . . . 1. 53 per *f* 100 Kapitaal.

Wordende bij deze herinnerd, dat conform de Condition der Negotiatie, de Interessen, welke na verloop van zeven maanden na de verschijndag niet zijn afgehaald, vervallen ten behoeve van het gemelde Weeshuis, en dat bij gebreke van inlevering der Attestatien de Vita, staande op de achterzijde der Coupons, gedurende den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, dezelven voor verstorven moeten gehouden worden.

Vlaardingen den 1e October 1828.

P. VERKADE.
J. G. BETZ.
W. VAN WARMELO.

* * * Gerouwd:

S. VAN DISSEL
EN
H. SYTHOFF.

LEYDEN den 9 October 1828.

* * * Ten Kantore van NEHEMIA NATHANS op den Nieuwen Rijn, te Leyden, zijn nog Heele en Gedeelten, zoo klassikaal als doorgefourneerde LOTEN, Prijs courant, te bekomen voor de *Eerste* Klasse der 142*ste Kon. Ned.* LOTERIJ, waarvan de Trekking geschiedt op Heden.

* * * Mejufvrouw DARMES maakt en verkoopt alle soorten van *Engelsche* en *Fransche* CORCHETTEN, MUTSEN en KRAGEN, alles tot civiele prijzen; recommandeert zich in de gunst der Dames. Ook biedt de jonge Jufvrouw DARMES zich de Dames aan, tot het les geven op de PIANO FORTE, zich vleijende van hare goedkeuring te zullen wegdragen. Adres bij de Weduwe MN. OUDSHOORN op de Nieuwstraat, over de Hartesteeg, Wijk 7 N°. 889, te Leyden.

* * * Men verlangt te HUREN, voor een ongehuwd Heer van middelbare jaren, DRIE à VIER *gemeubileerde* KAMERS, zoo mogelijk gelijkvloers, op eene der fatsoenlijkste Standen van Leyden, liefst in een gesloten huis. Iemand hiertoe gelegenheid hebbende, vervoege zich *ten spoedigste* bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, op de Breedestraat alhier.

* * * Op Woensdag den 15 October aanstaande, zal aan het *wekelijksch Verkoophuis*, op de Hooigracht, publiek worden verkocht: Eene nette en zindelijke INBOEDEL, bestaande in Mahonie- en andere Gladhouten Meubelen, Pendulens, Spiegels en Schilderijen, Bedden en toebehooren, Bed- en Lijflinnen, een mooije partij Klederen; alsmede Porcelein, Koper, Tin en Verlaktwerk, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

* * * LEIDEN. — De *Gezigtkundige Glazen- en Brillenslijper* MAGNUS MORIS berigt het geëerde Publiek, dat hij alhier te spreken of te ontbieden is, Heden en Morgen, den 13 en 14 dezer, in het Logement *de gouden Leeuw*, op de Breedestraat. Recommandeert zich tot het leveren van eigen vervaardige regelmatig fijn geslepene GLAZEN voor BRILLEN, voor alle gezigten, ten einde hetzelve tot in den hoogsten ouderdom te conserveren, en zoo gemelde zich vleijen kan, dat zijne Glazen zoo wel in Brillen als tot andere gezigtkundige Instrumenten, van de eerste Kenners met best succes gebruikt worden.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.

Zedert onze laatsten zijn in Texel binnengekomen A. Bondix, van Bilbao, deze is na visitatie van de quarantaine ontslagen, R. S. Visser en D. Christoffel van Londen, J. G. Boon, van Plijmouth, J. J. Prange, van Leverpool; de laatste met zware lekkage, P. H. Ruyl en J. J. Florentis, van Danzig, A. Poppius van Pilau, J. Larse, M. Andersen, A. Olsen, O. Olsen en O. Biornsen, van Drammen, L. Zachariasen, van Tonsberg.

In het Vlie binnen H. de Weerd, van Dramme, D. P. Douwes, van Libau, C. Bakker, van Hull, J. A. Schoneveld, van Memel, de laatste naar Antwerpen, als bijlegger door contrarie wind en lek schip; nog binnen, volgens rapport van Loodsen, een schooner, van Londen naar Hull, geladen met Wol, alsmede een Noordsche Kof, zijnde door de harde wind bleedgeraid, J. van der Oever, van Hamburg.

Uitgezeild P. Dade, naar Rostok, J. Yer, naar Lubeck, O. H. Akkerman, naar Gothenburg, J. C. Dietz, naar Hamburg, D. G. Schuts, H. van Wyk en J. A. Foxbrodt, op avontuur.

Te Terschelling binnen E. R. Smelde, van Koningsbergen, J. E. Scherpbier, A. J. Hansen, J. G. Lutje, J. J. Pruisen en J. P. Egberts, van Dantzig, E. Leers, van Norden, J. H. Kyd, van Memel, C. Schwarz, van Prolje.

Uitgezeild V. Pieper Pz., naar Hamburg.

De schepen *de Vrouw Justina*, Kapt. H. E. Boswyk, van Koningsbergen, en *de 3 Gebroeders*, Kapt. B. Wiggers, van Wismar, beide naar Amsterdam, zijn volgens een brief van den 7 Oct., wegens tegenwind, dien dag te Eems binnengeloopen en ter reede van Delfzijl ten anker gekomen. Laatstgemelde Kapt. berigt, dat aldaar mede binnengeloopen waren de schepen *Elzabe*, Kapt. J. J. Iaski, van Koningsbergen, *de 4 Gezusters*, Kapt. J. Dreblings, van Wismar, en *de 4 Gebroeders*, Kapt. P. T. Teensma, van Kiel, alle drie naar Amsterdam, *de Vr. Grietje*, Kapt. J. T. Teensma, van Neustadt naar Hellands en *de Vr. Jantje*, Kapt. T. G. Melema, van Dantzig naar Harlingen.

Het schip *de Prinsesse Amalia*, Kapt. *de Wijnaert*, van Rotterdam, met hout, van Holmstrand naar Delfzijl, is volgens een brief van Tonsberg, op Jutland van der 26 Sept. alaar gestrand, doch het volk, benevens de equipage, door de Loodsen gered, 90 koorden van het hout zijn te zullen overgenomen worden, en de kapitein dreven een scheepsanker, dat drie maanden [illegible]

BY JOHN [illegible]